7/7632

339

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

SAYI : B100THG0100005-5360 / 4910 11.07.02• 14934
KONU : İstanbul Üniversitesi Hk. Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 06.06.2002 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7 / 7632-15716 / 37176 / **15710** sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Azmi ATEŞ tarafından Sayın Bakanımıza tevcih edilen ve; "İstanbul Üniversitesinde çalışan personelin başörtülü yakınlarına sağlık karnesi verilmediği iddialarını" konu alan ve Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip kılınan Yazılı Soru Önergesi'nin cevabı ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Doç. Dr. Osman DURMUŞ
BAKAN

EKLER :
EK-1 Genelge (5 sayfa)
EK-2 Önerge cevabı

7/7632

340

Soru 1- Sayın ALEMDAROĞLU ve Sayın SERTER yukarıda ifade edilen uygulamaları ile 1 Ağustos 1998 tarih ve 23420 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Hasta Hakları Yönetmeliği" ni ihlal etmiş olmuyorlar mı?

Soru 2- "Hasta Hakları Yönetmeliği" nin Amaç kısmını içeren, "Bu Yönetmelik; temel insan haklarının sağlık hizmetleri sahasındaki yansıması olan ve başta Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda, diğer mevzuatta ve milletlerarası hukuki metinlerde kabul edilen "hasta hakları" nı somut olarak göstermek ve sağlık hizmeti verilen bütün kurum ve kuruluşlarda ve sağlık kurum ve kuruluşları dışında sağlık hizmeti verilen hallerde, insan haysiyetine yakışır şekilde herkesin "hasta hakların"dan faydalanabilmesine, hak ihlallerinden korunabilmesine ve gerektiğinde hukuki korunma yollarını fiilen kullanabilmesine dair usul ve esaslar düzenlemek amacı ile hazırlanmıştır."

Ayrıca, İlkeler kısmının yazılı olduğu 5 inci maddesinin a, b ve c fıkralarında,

"a- Bedeni, ruhi ve sosyal yönden tam bir iyilik hali içinde yaşama hakkının, en temel insan hakkı olduğu, hizmetin her safhasında daima gözönünde bulundurulur.

b- Herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkını haiz olduğu ve hiçbir merci veya kimsenin bu hakkı ortadan kaldırmak yetkisinin olmadığı bilinerek insanca muamelede bulunulur.

c- Sağlık hizmetinin verilmesinde, hastaların ırk, dil, din ve mezhep, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç ve ekonomik ve sosyal durumları ile sair farklılıkları dikkate alınamaz. Sağlık hizmetleri, herkesin kolayca ulaşabileceği şekilde planlanıp düzenlenir." denmektedir.

Sayın Bakan, bu maddeleri açık bir şekilde ihlal ettikleri gerekçesiyle Sayın ALEMDAROĞLU ve ekibi hakkında, yine bu Yönetmeliğin size yüklediği sorumluluk dolayısıyla, herhangi bir yasal işlem yapmayı düşünüyor musunuz?

Soru 3- Bu Yönetmeliğin "Mahremiyete Saygı Gösterilmesi" adı altında düzenlenen kısmını ihtiva eden 21 inci maddesinde, "Hastanın, mahremiyetine saygı gösterilmesi esastır. Hasta mahremiyetinin korunmasını açıkça talep de edebilir. Her türlü tıbbi müdahale, hastanın mahremiyetine saygı gösterilmek suretiyle icra edilir." denmektedir.

Bu durumda başörtüsü gerekçe gösterilerek hanımlara, sakal gerekçe gösterilerek erkeklere, sağlık karnesi verilmemesi veya hastalıklarının tedavisinin çok önemli bir parçasını oluşturan –bu hastalıklarla ilgili olarak-

bilgi edinilmesinden başörtülü hanımların mahrum bırakılması, bu Yönetmeliğin ihlal edilmesi değil midir?

Soru 4- Yine bu Yönetmeliğin "Dini Vecibeleri Yerine Getirebilme ve Dini Hizmetlerden Faydalanma" başlığını taşıyan 38 inci maddesinde, "Sağlık kurum ve kuruluşlarının imkanları ölçüsünde hastalara dini vecibelerini serbestçe yerine getirilebilmeleri için gerekli tedbirler alınır."

Ayrıca, "İnsani Değerlere Saygı Gösterilmesi ve Ziyaret" başlığını taşıyan 39 uncu maddesinde ise, "Sağlık hizmetlerinde görev alan bütün personel; hastalara, yakınlarına ve ziyaretçilerine güleryüzlü, nazik, şefkatli ve sağlık hizmetleri ile ilgili mevzuat ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun davranmak zorundadır." denmektedir.

Sayın Bakan, bu durumda Sayın ALEMDAROĞLU ve ekibinin; sakallı ve başörtülü insanlara yaptıkları muamele bu maddelerle bağdaşmak tamıdır? Böyle bir muamele ülkemizde cirit atan, -özellikle de 17 Ağustos depreminden sonra- misyonerlerin işlerini kolaylaştırıp ekmeklerine yağ sürmüş olmaz mı?

Soru 5- İ.Ü Rektörü Sayın Prof. Dr. Kemal ALEMDAROĞLU ve ekibi, bu yasakçı uygulamalarını Anayasanın 2 nci maddesinde ifadesini bulan laiklik ilkesine dayandırdıklarını iddia etmektedirler. Oysa, Kanun Koyucu bu maddenin gerekçesinde laikliği, "....Hiçbir zaman dinsizlik anlamına gelmeyen laiklik ise, her ferdin istediği inanca, mezhebe sahip olabilmesi, ibadetini yapabilmesi ve dini inançlarından dolayı diğer vatandaşlardan farklı muameleye tabi kılınmaması anlamına gelir." diye tanımlamaktadır.

Aynı zamanda, Sayın Mehmet ÖZGÜNEŞ'in başında bulunduğu Devlet Bakanlığının talebi üzerine, Anayasal bir kurum olan Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu'nun 30.12.1980 tarih –üstelikte 12 Eylülün hemen sonrasında- ve 77 nolu kararıyla bildirdiği görüşünde, "Müslüman hanımların başlarını örtmeleri İslam Dini'nin bir hükmüdür" denmektedir. Bu görüş, 03.02.1993 tarihinde aynı Kurul tarafından teyit edilmiştir.

Sayın Bakan, bu tespit veya tarifin ışığı altında size soruyorum, Bu durumda Sayın Rektör ve ekibi, laikliği çiğneyerek Anayasal suç işlemiş olmuyorlar mı?

Soru 6- Soru 1- Anayasa' nın 10 uncu maddesinde,

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayrım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet

organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." denmektedir.

Bu durumda, Sayın ALEMDAROĞLU ve ekibi, bırakın farklı dinlere mensup insanlar arasında, aynı dine mensup kadın ve erkekler arasında ayrımcılık yaparak Anayasanın kanun önündeki eşitlik ilkesine çiğnemiş olmuyorlar mı?

Soru 7- Anayasanın 90 ıncı maddesinde, ".....Usulüne göre yürürlüğe konulmuş olan milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz." denmektedir.

Sayın Bakan, bu tespitlerimin ışığı altında size sormak istiyorum. Sayın ALEMDAROĞLU ve ekibi, bu yasakçı uygulamalarıyla, Türkiye'nin de taraf olduğu "Kadınlara Karşı Her Türlü Ayırımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi" ni ihlal etmiş olmuyorlar mı?

Soru 8- Türkiye'nin de taraf olduğu BM Tıbbi Etik İlkelerinde "Tutuklu ve hükümler cins ayrımı yapılmadan, her ne sebeple olursa olsun sağlık hizmetlerinde yoksun bırakılamazlar" denmektedir.

Bu durumda Sayın ALEMDAROĞLU ve ekibi, bırakın mahkumları, başörtülü hanımları ve sakallı erkekleri hastalıklarının tedavisi için organize edilen böyle bir bilgilendirme toplantısı ve sağlık hizmetlerinden mahkum bırakarak bu sözleşmeye aykırı davranmak suretiyle Anayasal bir suç işlemiş olmuyorlar mı?

Soru 9- Ayrıca, Anayasanın 6 ncı maddesinde "....Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisini kullanmaz." denmektedir.

Buna göre Sayın ALEMDAROĞLU ve ekibi bu yasakçı uygulamayı neye dayandırmaktadırlar?

Soru 10 - Sayın ALEMDAROĞLU ve ekibi bu uygulamalarıyla doktor diplomasını aldıkları zaman –dini, dili, mezhebi, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, rengi ne olursa olsun hastaların hepsine aynı muameleyi yapacağına dair- yapmış olduğu Hipokrat Yeminini çiğnemiş olmuyorlar mı?

Soru 11- Sayın Bakan, Sayın ALEMDAROĞLU ve ekibi başörtülü ve sakallı oldukları gerekçiyle vatandaşlarımızı birinci dereceden "yaşama hakkı"yla ilgili olan böyle bir hizmetten mahrum bırakarak Anayasal ve yasal teminat altında bulunan Temel Hak ve Hürriyetleri ihlal etmiş olmuyorlar mı?

Böyle bir muamele anneleri başörtülü, babaları sakallı olan şehitlerimizin ruhunu incitmez mi?

Soru 12- İstanbul Üniversitesi ve diğer üniversitelerimiz ülkemizde çoğunluğu başörtülü olan kadınlar ve sakallı erkeklerin de verdiği vergilerle -Sayın ALEMDAROĞLU'nunki de dahil personel maaşlarının karşılanması başta olmak üzere- hizmetlerini devam ettirmektedirler.

Sayın ALEMDAROĞLU, maaşının bile ödenmesinde çok büyük katkıları olan bu insanlardan temin edilen vergilerle hizmetlerinin bir bölümünü karşılarken, diğer taraftan da bu insanları sağlık hizmetlerinden mahrum bırakmaktadır.

Bu bir çelişki değil midir? Bu durum toplumsal huzur ve barışı daha da zedelemiş olmaz mı?

Bu şekilde kamu hizmeti almaktan men edilen vatandaşlar, gönül rahatlığı içinde vergilerini ödemek isterler mi?

Soru 13- Bu yasakları koyanlar Anayasa, en azından Anayasa mesabesinde olan Türkiye'nin de taraf olduğu Uluslararası Sözleşmeler ve Yasalar karşısında, hiçbir gerekçeleri olmamasına rağmen, keyfi bir uygulamayla TCK 'nun 240 ıncı maddesinde görevi kötüye kullanma suçunu işlemiş olmuyorlar mı?

Cevap 1-13 – Yazılı Soru Önergesi'nin 1 ila 13 üncü maddelerinde yöneltilen sorularda –özetle- sözkonusu uygulamanın Hasta Hakları Yönetmeliği'ne ve Anayasa'nın 2 nci maddesindeki Laiklik İlkesine, 10 uncu maddesindeki Eşitlik İlkesine, Türkiye'nin de taraf olduğu Uluslararası Antlaşmalara yine Anayasa'nın 6 ncı maddesine ve Anayasamızdaki temel hak ve hürriyetlere uygun olup olmadığı ve ilgililerin Türk Ceza Kanunu'nun 240 ıncı maddesindeki görevi kötüye kullanma suçunu işleyip işlemedikleri hususları sorulmaktadır.

Bilindiği gibi 1.8.1998 tarihli ve 23240 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hasta Hakları Yönetmeliği, temel insan haklarının sağlık hizmetleri sahasındaki yansıması olan ve başta Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda, diğer mevzuatta ve milletlerarası hukuki metinlerde kabul edilen "hasta hakları" nı somut olarak göstermek ve sağlık hizmeti verilen bütün kurum ve kuruluşlarda ve sağlık kurum ve kuruluşları dışında sağlık hizmeti verilen hallerde, insan haysiyetine yakışır şekilde herkesin "hasta hakların"dan faydalanabilmesine, hak ihlallerinden korunabilmesine ve gerektiğinde hukuki korunma yollarını fiilen kullanabilmesine dair usul ve esasları düzenlemek amacı ile hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur.

7/7632

344

Bakanlığımızca da bu Yönetmelik hükümlerinin tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında titizlikle uygulanması hususu, Ek-1 de yer alan 06.08.1998-02.02.1999 tarih ve 14137 -788 sayılı Genelgeler ile sağlık hizmeti sunan tüm sağlık kurum ve kuruluşlarına duyurulmak üzere Valiliklere tebliğ edilmiştir.

Sözkonusu Yönetmelik'te yer alan hasta hakları, uluslararası hukukta ve Anayasa'da belirlenen temel insan haklarının sağlık alanındaki yansıması olup, tüm sağlık personeli ve sağlık kurum ve kuruluşları bu ilkelere riayet etmekle yükümlüdürler.

Bakanlığımızın sağlık alanındaki tüm sağlık kurum ve kuruluşları üzerindeki denetim yetkisi dolayısıyla, sözkonusu hadisenin soruşturulması amacıyla müfettiş görevlendirilmiş olup; soruşturma halen devam etmektedir.

Yazılı Soru Önergesi'nde belirtilen hususlar ile yazılı ve görsel basında yer alan bu isnatların doğruluğunun, yapılmakta olan soruşturma sonucunda tespit edilmesi halinde, elbette yasal yönden yapılması gereken tüm işlemler yerine getirilecektir.

İlgililerin Türk Ceza Kanunu'nun 240 ıncı maddesindeki suçu işleyip işlemedikleri hususu ise yine aynı soruşturma neticesinde belirlenecek tespitlere göre yargı merciince değerlendirilecek bir konu olup, yargı erkinin yetkisi dahilinde olan bir konuda idare olarak bu aşamada görüş belirtmenin isabetli olmayacağı takdir edilmelidir.

Soru 14- Sayın Bakan, bütün bu tespitlerimin ve sorularımın ışığı altında size sormak istiyorum.

Sayın ALEMDAROĞLU'nun keyfi ve hukuk dışı uygulamalarını daha ne zamana kadar seyirci kalınacaktır?

Cevap 14- Kamuoyunda olduğu gibi Bakanlığımız nezdinde de bu konu üzerinde hassasiyetle durulmaktadır. Yukarıda da ifade edildiği gibi olaya seyirci kalınması gibi bir durum sözkonusu değildir.

7/7632.

345

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 06.08.98 14137

Konu: Hasta Hakları Yönetmeliği

ANKARA

.....VALİLİĞİNE

İnsanlar için vazgeçilmez olan en temel hak yaşama hakkıdır. Toplumların gelişmişliğinin ölçütlerinden en önemlisi de bireylerin bedensel, ruhsal ve sosyal bakımdan tam bir iyilik halinde olmalarıdır. İnsanlık tarihine baktığımızda bireylerin yaşam sürelerinin uzatılması ve hastaların iyileştirilmesi tıbbın temel amacı olmuştur. Sağlığı gelişmekte olan ülkelerde toplumsal ve kişisel sağlığın korunması, sağlıkta hakkaniyet ilkesini göz önüne alarak, insanlarına erişilebilir, kaliteli ve verimli sağlık hizmeti sunması ile mümkündür. Ülkelerin insanlarına erişebilir ve verimli sağlık hizmeti sunması, yani hakkaniyet ilkesini göz önüne alarak sağlık hizmetlerine erişilebilirliğini sağlaması kişisel ve toplumsal sağlığın korunması unsurlarından sadece birisidir.

Bu çerçevede, insan haysiyetine yakışır şekilde herkesin; hizmetlerden eşit olarak faydalanma, ulaşma, mahremiyet, rıza, izin, güvenlik ve süreklilik gibi temel haklarını kullanabilmesine dair usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan "Hasta Hakları Yönetmeliği",01/08/1998 tarih ve 23420 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anayasamızın 56. Maddesinde, "Devlet eli ile" tek elden planlanıp sunulmasının sağlanması öngörülen sağlık hizmetleri Bakanlığımızca veya Bakanlığımızın denetimi ve gözetimi altında diğer kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından verilmektedir. Bakanlığımıza kanunlar ile verilen sağlık hizmetlerini planlama yürütme ve denetleme yetkileri, sadece tesis, nitelikli personel ve diğer fizik alt yapı imkanlarının temin edilmesi ile sınırlı olmayıp; bunlar ile birlikte, hizmetin her safhasında talep meydana gelmese dahi bütün insani değerlerin gözetilerek, insan haysiyetine yakışır şekilde sunulmasının temin edilmesi de, yine Bakanlığımızın görevidir.

Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri hariç olmak üzere, sağlık hizmeti verilen resmi ve özel bütün kurum ve kuruluşları, bu kurum ve kuruluşlarda veya bunların dışında sağlık hizmetine katılan her kademedeki ve ünvandaki ilgilileri kapsayan "Hasta Hakları Yönetmeliği" ile; hizmetin, resmi veya özel sağlık kurum ve kuruluşlarında veya serbest sunulmasına bakılmaksızın, sağlık hizmetinin verilmesine katılan bütün sağlık meslekleri mensuplarına ve sağlık meslek mensubu olmasa bile sağlık hizmetinin verilmesinden sorumlu olarak katılan fertlere, hasta haklarına riayet etmek hususunda getirilen yükümlülükler ve bu yükümlülüklere gerektiği şekilde uyulmaması halinde, tatbik edilecek cezai, idari ve mali müeyyideler gösterilmiştir.

Adı geçen Yönetmeliğin 48. Maddesinde, sağlık kurum ve kuruluşlarının yetkililerine bu Yönetmelik'te ve diğer mevzuatta belirtilen hasta haklarının içeriğine ve ruhuna uygun olarak kullanabilmesine yardımcı olmak amacı ile bu Yönetmelik'te gösterilen " Hasta hakları" nı bir liste, tabela veya broşür haline getirerek bunları sağlık kurum ve kuruluşunun, hastalar, personel ve ziyaretçiler tarafından kolayca ulaşılıp okunabilecek uygun yerlerinde bulundurmakta dahil olmak üzere, gereken bütün tedbirleri almak yükümlülüğü ve yetkisi getirilmiştir.

7/7632
346

Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarının amirlerinin; hasta haklarına riayet edilmesinin ve Yönetmelik hükümlerinin en etkin şekilde uygulanmasının temini bakımından, resmi ve özel diğer sağlık kurum ve kuruluşlarına örnek teşkil edecek bir uygulama içerisinde bulunmayı, Yönetmeliğin hukuki yönden uygulanması mecburi olması yanında manevi bir rehberlik görevi kabul ederek, hasta haklarının korunması ve sağlanması bilinci ile hareket edecekleri şüphesizdir.

Söz konusu Yönetmelik'te gösterilen hakların ihlali veya bu haklar konusunda gereken hassasiyetin gösterilmemesi sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarından hizmet almak hakkı bulunan kişilerce idare aleyhine dava açılıp tazminata hükmedildiğinde; idarenin, tazminat ödenmesine sebebiyet veren personele rücu etmesi ve personelin mali yönden sorumlu tutulması, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 129 uncu maddesinin ve yürürlükteki diğer mevzuatın açık bir gereği olup; Yönetmelik'te gösterilen hakların ihlali halinde, personelin inzibati ve cezai takibata maruz kalacağı da tartışmasızdır.

Yukarıda açıklanan hususlar çerçevesinde, 01.08.1998 yayım tarihli "Hasta Hakları Yönetmeliği'nin incelenmesi suretiyle bütün personelin bu hususta bilgi sahibi olmalarının temin edilmesini; ilişikte bir örneği bulunan "hasta hakları listesi" nin bir tabela haline getirilerek, sağlık kurum ve kuruluşunun, hastalar, personel ve ziyaretçiler tarafından kolayca ulaşılıp okunabilecek uygun yerlerinde bulundurmak da dahil olmak üzere hasta haklarının korunması ve bu konuda ihlallere sebebiyet verilmemesi için Yönetmeliğin öngördüğü bütün alt yapı hazırlıklarının en kısa sürede tamamlanmasının ve Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında gereken hassasiyetin gösterilmesinin teminini ve bütün ilgililere tebliğini önemle rica ederim.

Dr. Halil İbrahim ÖZSOY
Sağlık Bakanı

EKLER
EK – 1 Hasta Hakları Listesi örneği

DAĞITIM
A Planı

7/7632

347

HASTA HAKLARI

Bu Sağlık Kuruluşuna, sağlık hizmeti almak için başvuran herkesin:

1. **Hizmetten genel olarak faydalanma:** Adalet ve hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde sağlıklı yaşamanın teşvik edilmesine yönelik faaliyetler ve koruyucu sağlık hizmetlerinden faydalanmaya,
2. **Eşitlik içinde hizmete ulaşma:** Irk, dil, din ve mezhep, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç ve ekonomik ve sosyal durumları dikkate alınmadan hizmet almaya,
3. **Bilgilendirme:** Her türlü hizmet ve imkanın neler olduğunu öğrenmeye,
4. **Kuruluşu seçme ve değiştirme:** Sağlık kuruluşunu seçme ve değiştirmeye ve seçtiği sağlık kuruluşunda verilen sağlık hizmetlerinden faydalanmaya,
5. **Personeli tanıma, seçme ve değiştirme:** Sağlık hizmeti verecek ve vermekte olan tabiplerin ve diğer personelin kimliklerini, görev ve ünvanlarını öğrenmeye, seçme ve değiştirmeye,
6. **Bilgi isteme:** Sağlık durumu ile ilgili her türlü bilgiyi sözlü ve yazılı olarak istemeye,
7. **Mahremiyet:** Gizliliğe uygun bir ortamda her türlü sağlık hizmetini almaya,
8. **Rıza ve izin:** Tıbbi müdahalelerde rızasının alınmasına ve rıza çerçevesinde hizmetten faydalanmaya,
9. **Reddetme ve durdurma:** Tedaviyi reddetmeye ve durdurulmasını istemeye,
10. **Güvenlik:** Sağlık hizmetini güvenli bir ortamda almaya,
11. **Dini vecibelerini yerine getirebilme:** Kuruluşun imkanları ölçüsünde ve idarece alınan tedbirler çerçevesinde, dini vecibelerini yerine getirmeye,
12. **Saygınlık görme:** Saygı, itina ve ihtimam gösterilerek, güleryüzlü, nazik, şefkatli sağlık hizmeti almaya,
13. **Rahatlık:** Her türlü hijyenik şartlar sağlanmış, gürültü ve rahatsız edici bütün etkenler bertaraf edilmiş bir ortamda sağlık hizmeti almaya,
14. **Ziyaret:** Kurum ve kuruluşlarca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak ziyaretçi kabul etmeye,
15. **Refakatçi bulundurma:** Mevzuatın, sağlık kurum ve kuruluşlarının imkanları ölçüsünde ve tabibin uygun görmesi durumunda refakatçi bulundurmayı istemeye,
16. **Müracaat, şikayet ve dava hakkı:** Haklarının ihlali halinde, mevzuat çerçevesinde her türlü müracaat, şikayet ve dava hakkını kullanmaya,
17. **Sürekli hizmet:** Gerektiği sürece, sağlık hizmetlerinden yararlanmaya,
18. **Düşünce belirtme:** Verilen hizmetler konusunda düşüncelerini ifade etmeye,

HAKKI VARDIR.

**** Geniş bilgi için 01.08.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Hasta Hakları Yönetmeliğine başvurabilirsiniz.***

7/7632

348

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

02.02.99 788

Sayı : B100THG0100002 / 3120
Konu : Hasta Hakları Yönetmeliği.

.....VALİLİĞİNE

İLGİ: 06.08.1998 gün ve 14137 sayılı genelge.

Bilindiği üzere, herkesin sağlık hizmetlerinden insan haysiyetine yakışır biçimde eşit olarak faydalanma, ulaşma, mahremiyet, rıza, izin, güvenlik ve süreklilik gibi temel haklarını kullanabilmesine dair usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan ve 01.08.1998 tarih ve 23420 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan "Hasta Hakları Yönetmeliği" ilgili tüm sağlık kurum ve kuruluşlarına tebliğ edilmek üzere ilgide kayıtlı genelgemiz ile tüm Valiliklerimize tamim edilmiş idi.

Ancak, geçen süreç içerisinde çeşitli vesilelerle Bakanlığımıza intikal eden hususlar ve bu konuda yapılan değerlendirme sonuçlarına göre ilgi genelgede de vurgulanmasına karşın Yönetmelik hükümlerinin istenilen düzeyde uygulamaya konulamadığı gibi, bu konuyla gerekli öneminde verilmediği tesbit edilmiştir.

Bu nedenle, ilgide kayıtlı genelgemizde de vurgulandığı üzere;

Hasta Hakları Yönetmeliği'nin uygulama usul ve esasları hakkında ilgili tüm personelin bilgilendirilmesinin lüzüm görülmesi halinde düzenlenecek bir eğitim programı dahilinde sağlanması,

Bakanlığımızca örnek teşkil etmek üzere hazırlanarak ilgi genelge ekinde gönderilen "Hasta Hakları Listesi" nin dikkat çekebilecek bir tabela haline getirilerek hasta sahibi ve ziyaretçiler tarafından kolayca ulaşılıp okunabilecek uygun yerlerinde bulundurulması hususlarının, ilinizdeki sağlık kurum ve kuruluşlarına bir kez daha tebliğini önemle rica ederim.

Uzm.Dr.Cihangir ÖZCAN
Genel Müdür

EK: Hasta Hakları Listesi

DAĞITIM :
Gereği :
80 İl Valiliğine

7/7632

HASTA HAKLARI

349

Bu Sağlık Kuruluşuna, sağlık hizmeti almak için başvuran herkesin:

1. **Hizmetten genel olarak faydalanma:** Adalet ve hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde sağlıklı yaşamanın teşvik edilmesine yönelik faaliyetler ve koruyucu sağlık hizmetlerinden faydalanmaya,
2. **Eşitlik içinde hizmete ulaşma:** Irk, dil, din ve mezhep, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç ve ekonomik ve sosyal durumları dikkate alınmadan hizmet almaya,
3. **Bilgilendirme:** Her türlü hizmet ve imkanın neler olduğunu öğrenmeye,
4. **Kuruluşu seçme ve değiştirme:** Sağlık kuruluşunu seçme ve değiştirmeye ve seçtiği sağlık kuruluşunda verilen sağlık hizmetlerinden faydalanmaya,
5. **Personeli tanıma, seçme ve değiştirme:** Sağlık hizmeti verecek ve vermekte olan tabiplerin ve diğer personelin kimliklerini, görev ve ünvanlarını öğrenmeye, seçme ve değiştirmeye,
6. **Bilgi isteme:** Sağlık durumu ile ilgili her türlü bilgiyi sözlü ve yazılı olarak istemeye,
7. **Mahremiyet:** Gizliliğe uygun bir ortamda her türlü sağlık hizmetini almaya,
8. **Rıza ve izin:** Tıbbi müdahalelerde rızasının alınmasına ve rıza çerçevesinde hizmetten faydalanmaya,
9. **Reddetme ve durdurma:** Tedaviyi reddetmeye ve durdurulmasını istemeye,
10. **Güvenlik:** Sağlık hizmetini güvenli bir ortamda almaya,
11. **Dini vecibelerini yerine getirebilme:** Kuruluşun imkanları ölçüsünde ve idarece alınan tedbirler çerçevesinde, dini vecibelerini yerine getirmeye,
12. **Saygınlık görme:** Saygı, itina ve ihtimam gösterilerek, güleryüzlü, nazik, şefkatli sağlık hizmeti almaya,
13. **Rahatlık:** Her türlü hijyenik şartlar sağlanmış, gürültü ve rahatsız edici bütün etkenler bertaraf edilmiş bir ortamda sağlık hizmeti almaya,
14. **Ziyaret:** Kurum ve kuruluşlarca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak ziyaretçi kabul etmeye,
15. **Refakatçi bulundurma:** Mevzuatın, sağlık kurum ve kuruluşlarının imkanları ölçüsünde ve tabibin uygun görmesi durumunda refakatçi bulundurmayı istemeye,
16. **Müracaat, şikayet ve dava hakkı:** Haklarının ihlali halinde, mevzuat çerçevesinde her türlü müracaat, şikayet ve dava hakkını kullanmaya,
17. **Sürekli hizmet:** Gerektiği sürece, sağlık hizmetlerinden yararlanmaya,
18. **Düşünce belirtme:** Verilen hizmetler konusunda düşüncelerini ifade etmeye,

HAKKI VARDIR.

** Geniş bilgi için 01.08.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Hasta Hakları Yönetmeliğine başvurabilirsiniz.*